

Litera E – H

Litera E

1. **E. C. g, Er-ch. f. Gn** – – Eure Churfürstliche gnaden – Wasza Księżęca łaska (dosł. Kurfirstowska tj. księcia elektora łaska); Kurfürst (Wikipedia): <http://de.wikipedia.org/wiki/Kurf%C3%BCrst> **E. f. D.** – Eure fürstliche Durchlaucht – Wasza Księżęca Mość
2. **E. f. g.** – Eure fürstliche gnaden – Wasza Księżęca łaska
3. **e. g.** – exempli gratia – na przykład
4. **E. G. m. u. H.** – Eingetragene Genossenschaft mit unbeschränkter Haftpflicht (Haftung) – spółka (zarejestrowana) z nieograniczoną odpowiedzialnością
5. **E. H.** – Eure Hochwohlgeboren – Wasza Wielmożność (Hochwohlgeboren – wielmożny, wysoko urodzony)
6. **e. h.** – ehrenhalber – honorowy, ze względu na honor, honoris causa
7. **E. K. (EK) I. (II)** – Eisernes Kreuz I. (II.) Klasse – krzyż żelazny I. klasy (II. klasy)
8. odznaczenie wojskowe
9. **e.m.** – eiusdem mensis – tegoż miesiąca
10. **E. l. g.** – Erenueste liebe getrewen – zwrot grzecznościowy na początku listu w okresie nowożytnym – drodzy wierni
11. **E. Rom. Kay**☐ – Erwelter Romischer Kayser – tytuł cesarza niemieckiego od czasów Maksymiliana I (1508 r.)
12. **E. S. E.** – Euer Strenge Erenuesten, Euer Strengen Ehrsamkeit (Ersamkeit) – tytułatura, streng – atrybut rycerzy, oznacza dzielność, siłę; Ehrsamkeit – zaszczytność, chwalebność
13. **E. V.** – Euer Vesten – tytuł szlachecki, można tłumaczyć jako niezłomny, mocny (często w postaci – Gestrenger und Vesten Herr – wielmożny i niezłomny panie
14. **E. V., e. V.** – eingetragener Verein – stowarzyszenie zarejestrowane
15. **E. W.** – Ewere (Eure) Weisheit – Wasza Mądrość (Roztropność)
16. **ebd.** – ebenda – tamże
17. **ed.** – editio – wydanie, wydawca
18. **egeñ.** – egenannter, egenenter (z różnymi wersjami odmiany) – wcześniej wymieniony **EH.** – Erzherzog – arcyksiążę
19. **eh., eigh.** – eigenhändig – własnoręcznie; np. dla podkreślenie osobistego udziału przy sporządzeniu dokumentu lub pisma
20. **ehel:** – ehelich – małżeński, ślubny
21. **ehm., ehem.** – ehemalig – były, dawniejszy, eks-
22. **einschl.** – einschließlic – włącznie
23. **El., Eln.** – Elle(n) – łokieć, łokci – miara długości
24. **Entw.** – Entwurf – projekt
25. **Er** – Euer – wasz, wasza (np. Wasza Ekscelecja)
26. **Erbg**☐ – Erbgut – majątek dziedziczny
27. **erl.** – erledigt – załatwione
28. **ern.** – ernannt – mianowany
29. **Ers.** – Ehrsam (też – Ersam) – zaszczytny, chwalebny
30. **erstg**☐ – erstgenente, erstgenannte – wymienione po raz pierwszy,

- wcześniej wymieniony **Esc. (Esk.)** – Escadron (Eskadron) – eskadron
31. **etc.** – et cetera – i tak dalej
  32. **et. St. Off.** – etatmäßiger Stabsoffizier – oficer sztabowy, który nie dowodzi żadną jednostką, jego zadaniem jest wsparcie dowódcy w sprawach administracyjnych
  33. **etiam v.** – etiam vice – patrz także
  34. **etw.** – etwaiger, etwas – ewentualny, trochę, coś
  35. **evtl.** – eventuell – ewentualnie
  36. **Ew.** – Euer, Eure – wasz, wasze
  37. **Ew. Wohlgeboren** – Euer Wohlgeboren – tytuł stosowany początkowo tylko dla wyższej szlachty, później nawet dla znaczniejszych osób stanu mieszczańskiego, Wohlgeboren – dobrze urodzony (**Ew. H.** – Euer Hochwohlgeboren)
  38. **Ex.** – 1. Examen; 2. Excellenz; 3. Executor – 1. egzamin; 2. eksceleńcja; 3. egzekutor
-

Litera F

1. **F. A. R.** – Fuß-Artillerie-Regiment – regiment artylerii piechoty
  2. **F. B. D.** – Festungs-Bau-Direktion – Dyrekcja Budowy Twierdzy
  3. **F. G.** – Freiwillige Gerichtsbarkeit – sądownictwo powszechne (niesporne, nieprocesowe)
  4. **f. R.** – für Rechnung – na rachunek
  5. **f. r. A.** – für richtige Abschrift – adnotacja potwierdzenia za zgodność z oryginałem (dosł. za prawidłowy odpis, kopię)
  6. **FAD** – Freiwilliger Arbeitsdienst – Ochotnicza Służba Pracy
  7. **Feb.** – Februar – luty
  8. **Feldg.** – Feldgendarmarie – żandarmeria polowa
  9. **Fisc., Fisk.** – Fiscal, Fiscus, Fiskus – fiskalny; fiskus, skarb państwa
  10. **Fl.** – 1. Flecken; 2. Floren (Gulden); 3. Fluß – 1. miasteczko; floren, gulden; 3. rzeka
  11. **fol.** – folium – karta; foliacja stosowana dawniej w registraturze i archiwach w celu numeracji kart jednostek archiwalnych; liczone są tylko karty (w odróżnieniu od paginacji, gdzie liczone są strony)
  12. **F.** – 1. Firma; 2. Führer; 3. Fürstlich – 1. firma, przedsiębiorstwo; 2. wódz; 3. książęcy
-

Litera G

1. **G. M.** – Goldmark – złota marka (jednostka monetarna w latach 1873-1914)
2. **geb.** – geboren, geborene, geborne – z domu (nazwisko panieńskie)
3. **gebr.** – gegründet – założony
4. **Gem.** – Gemeinde – gmina
5. **gem.** – gemäß – według, zgodnie z
6. **gen.** – genannt – zwany
7. **Gen. Sup.** – General Superintendent – generalny superintendent (superintendent posiada władzę nadzorczą w stosunku do pastorów, w Kościele rzymskokatolickim odpowiednik dziekana w dekanacie lub biskupa)

w diecezji)

8. **gest.** – gestorben – zmarły
  9. **get.** – getauft – ochrzczony
  10. **gez.** – gezeichnet – podpisane
  11. **Gf.** – Graf – hrabia
  12. **gf** – goldflore (goldgulden)
  13. **gg:** [z kreseczką powyżej]
  14. **g.G.** – gute groschen – dobra grosze (waluta stosowana m.in. na Śląsku przed zjednoczeniem Niemiec, 1 talar równał się 24 dobrym groszom)
  15. **ggf.** – gegebenfalls – w razie potrzeby
  16. **Ghzg** – Großherzog – wielki książę (tytuł o randze między królem, a księciem)
  17. **GJR** – Geheimer Justizrat – Tajna Rada Sądowa – pierwotnie nazwa składającej się z 12 członków rady przy Wyższym Sądzie Krajowym (Kammergericht), w czasach pruskich na określenie radców poszczególnych ministerstw, a ostatecznie tytuł Tajnego Radcy przyznawany był zasłużonym prawnikom i profesorom uniwersyteckim
  18. **GK** – Gewerbekammer – Izba Gospodarcza
  19. **GKR** – Geheimer Kanzleirat – Tajny Radca Kancelarii
  20. **g** – 1. gnaden; 2. groschen (także inne znaczenia, w zależności od kontekstu) – 1. łaski; 2. groszy
  21. **Gld.** – Gulden – guldeny
  22. **gld. ung.** gulden ungarisch – guldeny węgierskie
  23. **Gldg** – Goldgulden (Goldflore) – złote guldeny
  24. **GmbH** – Gesellschaft mit beschränkter Haftung – spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
  25. **Gn, Gn.** – Gnaden – łaska (Mość); w tytułacji, szczególnie książąt
  26. **gnan.** [z zawijaszem nad n] – genannte – wyszczególnione, nazwane
  27. **Gutsbez.** – Gutsbezirk – majątek ziemski
-

Litera H

1. **H., H** – 1. Herr – pan; 2. Hochwohlgeboren – wielmożny; 3. Heller – halerz
2. **Hbf.** – Hauptbahnhof – dworzec główny
3. **Hf.** – Hof – dwór, podwórze
4. **hl:** – heilig – święty
5. **höfl.** – höflich – uprzejmie
6. **Hpst.** – Hauptstadt – stolica
7. **Hptl.** – Hauptlehrer – kierownik szkoły
8. **Hptm.** – Hauptmann – w okresie nowożytnym – starosta, później – stopień wojskowy
9. **Hrsg.** – Herausgeber – wydawca
10. **hrsg.** – herausgegeben – wydano